

**BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A USARB ÎN SUSȚINEREA ȘTIINȚEI
DESCHISE ȘI CERCETĂRII**

*USARB'S SCIENCE LIBRARY IN SUPPORT OF OPEN SCIENCE
AND RESEARCH*

Valentina TOPALO¹ [ORCID: 0000-0001-6359-7666]

Abstract: *The Scientific Library of USARB participated in Open Access movement beginning with 2003 in its various activities and reshaped the information ecosystem of open access and science based on the study of the global document flow, open access resources, and scientific data repositories, as well as initiatives in the field of open science, including during the COVID-19 pandemic. The library have always played an important role in the cycle of inovative programmes on Open Acces and Open Science during the 12 years. In the article, the author mentioned open science and open access initiativ, the number of open access services, resources, the programmes which was driving a significant change in the way the library worked, creating an institutional repository, a digital library, electronic resources based on open access publications and data, providing guidance on access to information and data. Also, the library developed services to support the entire research life cycle, as well as subject-oriented training of librarians, academic staff, scientists, students and specialists.*

Keywords: *Open Access, Open Science, UNESCO, Council of Europe, Berlin Declaration, USARB Scientific Library, ORA USARB Institutional Repository, web page, OA programs, REM Consortium, innovative services, open access publications, Diamond Open Access*

Peisajul cercetării din USARB s-a schimbat și, odată cu acesta, rolul Bibliotecii Științifice a USARB privind susținerea cercetării. Cercetarea a devenit mai colaborativă și interdisciplinară, depășind granițele disciplinelor tradiționale și recunoscând contribuțiile unei game mai largi de profesioniști.

Deși astăzi nu există o definiție unică a Științei Deschise, aceasta nu trebuie confundată cu Accesul Deschis. Accesul deschis este unul dintre ingredientele Științei Deschise, care a fost solicitat în Inițiativa pentru Acces Deschis de la Budapesta din 2002, în Declarația Bethesda privind Publicarea în Acces Deschis din 2003 și în Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoaștere în Științe și Științe umaniste din 2003.

Accesul Deschis este, conform Inițiativei de la Budapesta, „*disponibilitatea gratuită [a literaturii științifice] pe internetul public, permițând oricărui utilizator*

---

¹ Bibliotecară principală, Biblioteca Științifică a USARB, valeandrew@gmail.com

să citească, să descarce, să copieze, să le distribuie, să imprime, să caute sau să le folosească în orice scop legal, fără niciun fel de bariere financiare și juridice sau tehnice, altele decât cele care sunt inseparabile de cele implicate în accesarea în sine a internetului”, singura limitare fiind „controlul autorilor asupra integrității operei lor și dreptul de a fi recunoscut și citat în mod corespunzător”. [1]

Pe de altă parte, Știința Deschisă ar putea fi definită, conform Recomandării UNESCO pentru Știința Deschisă 2021, „ca o construcție incluzivă care combină diverse mișcări și practici pentru a face cunoștințele științifice multilingve disponibile și accesibile tuturor și reutilizabile de către toți, să sporească colaborările științifice și schimbul de informații în beneficiul științei și societății și să deschidă procesele de creare, evaluare și comunicare a cunoștințelor științifice către actorii sociali dincolo de comunitatea științifică tradițională”. [2]

Știința Deschisă a fost promovată la nivel global ca o componentă cheie a societății moderne de către organizații precum The Wellcome Trust, Royal Society, National Institutes of Health, Center for Open Science, Open Knowledge Foundation și multe altele.

Pentru a explora unele dintre aceste întrebări și provocări, ca punct de plecare, este util să ne amintim că o astfel de încurajare de a fi „deschis” nu este nouă și datează de la mijlocul secolului al XX-lea (Robert Merton, sociolog american, care este considerat părintele fondator al sociologiei moderne). [3]

Știința Deschisă (OCS) este o nouă modalitate de a face știință „o nouă abordare a procesului științific bazat pe munca în cooperare și noi modalități de diseminare a cunoștințelor, îmbunătățirea accesibilității și reutilizarea rezultatelor cercetării prin utilizarea tehnologiilor digitale și al noilor instrumente de colaborare”. [4] (Comisia Europeană, 2018).

Portalul FOSTER (Facilitate Open Science Training for European Research), platformă de e-learning, susține că „Știința deschisă este conduita științei în așa fel încât alții să poată colabora și contribui, unde datele de cercetare, notele de laborator și alte procese de cercetare sunt disponibile gratuit, cu termeni de licență care permit reutilizarea, redistribuirea și reproducerea cercetării”. [5]

(FOSTER: <https://www.fosteropenscience.eu/foster-taxonomy/open-science-definition>).

În ultimii ani, comunitatea de cercetare, bibliotecile universitare au fost încurajate pentru a face lucrurile „deschise”: liber și ușor accesibile, într-o varietate de moduri pentru un public variat.

Acest impuls de a fi deschis a luat forma dezbaterilor privind licențele software „Open Source”, „Open Access” la rezultatele publicate ale cercetării, „Open Innovation” în cadrul organizațiilor și „Open Data” în contexte de cercetare guvernamentale.

O astfel de încurajare este o articulare a ceea ce este cunoscut în linii mari ca mișcarea „Știință Deschisă”. Această mișcare își propune să facă deschise nu numai publicațiile și datele, ci și materialele și metodele de cercetare, într-un efort de a promova egalitatea, de a extinde participarea și de a crește inovația și

productivitatea.

Inițiative internaționale în sprijinul democratizării accesului deschis global și științei deschise

La 20 de ani de la prima declarație internațională privind accesul deschis (Budapest 2002), este emisă o nouă declarație internațională pentru a ghida accesul deschis în acest deceniu. Aceiași 20 de ani ne-au acutizat înțelegerea anumitor probleme sistemice. Astăzi știm mai multe decât știam înainte despre daunele cauzate de infrastructura proprietară, controlul comercial al accesului la cercetare, controlul comercial al indicatorilor de evaluare a cercetării. Pe măsură ce înțelegerea noastră s-a îmbunătățit, am văzut nevoia de a favoriza infrastructura deschisă, controlul academic sau non-profit al accesului la cercetare și al indicatorilor de evaluare, politici pentru a asigura OA fără restricții, metode de evaluare. Publicarea cu acces deschis a rezultatelor cercetării a fost extinsă la conceptul de știință deschisă care, așa cum este definit de UNESCO, „*include permiterea accesului deschis la datele colectate ca parte a cercetării și la software și codul sursă al acestuia, hardware și resurse educaționale relevante*”. Multe reviste științifice solicită acum ca datele pe care se bazează cercetarea să fie publicate într-un mod accesibil. UNESCO dorește, de asemenea, să luăm în considerare „*infrastructura deschisă, implicarea deschisă a actorilor societății și dialogul deschis cu alte sisteme de cunoaștere*”.

Accesul deschis – un element important de optimizare a comunicării științifice

În acești ani, am învățat cum ar trebui să trecem la Open Access. În septembrie 2018, a fost lansat Planul S [6], o inițiativă pentru publicarea cu acces deschis, susținut de cOAlition S, un consorțiu internațional de finanțatori de cercetare. Unele Biblioteci universitare au elaborat, au modificat politicile de access deschis pentru a se conforma cu principiile Planului S, au explorat/explorează căile de access deschis, cel verde, cel de aur și hibrid, utilizând și abonarea revistelor trial din consorții. Odată cu evaluarea accesului deschis, a evoluat și coAlition S, direcționându-și eforturile către inițiative de publicare cu acces deschis mai inovatoare și conduse de comunitate. În colaborare cu diferite organizații internaționale, coAlition S a continuat să lucreze pentru mai multă echitate în Accesul Deschis, printr-o serie de ateliere de lucru. Planul S a prevăzut ca, începând cu 2021, publicațiile științifice care rezultă din cercetări finanțate din granturi publice să fie publicate în reviste sau platforme compatibile cu acces deschis.

În Conferința „Un nou început pentru Europa: deschiderea către o ERA a inovării” din 2015, Carlos Moedas (2015), comisarul pentru cercetare, știință și inovare la Comisia Europeană, a declarat: „*Ne îndreptăm către o lume a inovării deschise și inovația utilizatorului. O lume în care digitalul și fizicul se unesc. O lume în care se creează cunoștințe noi prin colaborări globale care implică mii de oameni din întreaga lume și din toate categoriile sociale*” [7]. Din acest an, Carlos Moedas continuă să identifice inovația deschisă, știința deschisă și deschiderea către lume drept priorități strategice pentru cercetarea în UE.

Republica Moldova își dorește să devină țara pentru deschidere în știință și cercetare din 2002, acoperind o gamă largă de activități la mai multe niveluri și permițând astfel o utilizare mai eficientă a datelor și rezultatelor cercetării pentru un beneficiu mai mare al societății.

Ministerul Educației și Cercetării a înființat Inițiativa pentru Știință și Cercetare 2023, care își propune să promoveze disponibilitatea informațiilor de cercetare deschise și a procedurilor deschise de publicare. Instituțiile de învățământ superior, bibliotecile Universitare joacă un rol important în îndeplinirea acestei viziuni, al implementării politicilor de știință și cercetare deschisă, implementarea politicilor Știință Deschisă/Cercetarea (OSR)- un proces de dezvoltare prin cicluri repetate în care creșterea gradului de conștientizare, împărtășirea cunoștințelor și construirea de rețele și dezvoltarea capacităților este necesară pentru a atinge obiectivele strategice și pentru a crește impactul și calitatea cercetării. [8]

Prin dedicarea sa pentru Știință deschisă/Accesul deschis și bibliodiversitate, Biblioteca universitară bălțeană a contribuit la mișcarea și promovarea științei deschise, fiind actorul cheie și facilitator în realizarea obiectivelor strategice pentru a crește impactul și calitatea cercetării prin:

- Încurajarea cercetătorilor din toate subdiviziunile universitare (catedre, laboratoare) să publice în acces deschis.
- Organizarea / Dezvoltarea Repozitoriului instituțional ORA USARB pentru a oferi acces la lucrările științifice și celelalte tipuri de produse ale profesorilor, bibliotecrilor – cercetători.
- Facilitarea accesului la cercetare (inclusiv rezultate în contextul Covid-19, Obiectivele specifice pentru Realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) prin proiecte de cercetare și inovare).
- Consultare și orientare cu privire la opțiunile privind drepturile de autor și OA pentru cercetători: să nu fie temeri față de Accesul Deschis, acesta pledând pentru calitate și succes în carieră.
- Asigurarea accesului la servicii și resurse care ajută la evaluarea calității și a impactului OA, de la bibliometria tradițională la altmetrics emergent.
- Marketing și promovarea de programe OA în **comunitatea** academică, în revistele Confluente, Bibliologie: Revistă de biblioteconomie și științe ale informării, Bibliouniversitas@ABR.md.
- Abonarea anuală a revistelor științifice electronice EBSCO Publishing (contract semnat între ABRM, REM și USARB). Accesul se face în comunitatea academică pe baza de IP.
- Politica instituțională USARB privind Accesul Deschis a fost înregistrată în formă de mandat instituțional în Registrul ROARMAP (Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies, Registrul Arhivelor cu Acces Deschis (ROAR, Registry of Open Acces Repositories).
- Susținerea cercetătorilor privind comunicarea academică: publicarea în reviste cu vizibilitate și factor de impact, accesul la asemenea publicații și taxe de participare la conferințele relevante internaționale, criteriile de

clasificare a universităților, tipurile de clasamente, ce includ mediul de cercetare propice al universității.

- Produsul științific USARB este indexat în 8 platforme internaționale online: ZENODO, ORCID, CEEOL, IBN, ISSU, CALAMEO, Academia.edu evidențiem eforturile celor 2 reviste care au trecut la publicarea în acces deschis imediat și continuă să facă parte din mișcarea mondială contribuind la dezvoltarea acestui model de diseminare cu indici de citare și factor de impact începând cu anul 2011.

Revista „Limbaj și context” - revistă academică, internațională de lingvistică, semiotică și știința literară cu acces deschis, (peer reviewed), fondată, în 2009, **Categoria B; Revista** a fost inclusă într-un șir de cataloage electronice ale unor biblioteci de prestigiu din lume. În anul 2014, Revista *Limbaj și Context* este indexată în baza de date **International Scientific Indexing (ISI)** [9], iar Raportul Internațional de Citare (ICR) stipulează Factorul Internațional de Impact al revistei **001** pentru anul 2013. Website-ul Factorul de Impact Universal (www.unifactor.org) informează comunitatea științifică internațională că Factorul de Impact Universal al Revistelor *Limbaj și Context* la 18.09.2014 a fost 0,3208, *Glotodidactica* - 0,1333. Ambele reviste fac parte din cele 5 reviste din R. Moldova, incluse în DOAJ - reviste cu acces deschis.

Factorul de impact al revistei *Limbaj și Context* 2011-2022 este de 0,61, conform valorilor noului indicator scientometric *JCI - Journal Citation Indicator* [10] introdus în catalogul JCR 2020 (ediția iunie 2021) pentru 142 de reviste românești din Web of Science Core Collection (Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, *Arts & Humanities Citation Index, Emerging Sources Citation Index*).

Tabel. Factorul de impact al revistei *Limbaj și Context* 2011-2022

Years	Published materials	Citations	Impact factor
2022	13		
2021	13	1	0,04
2020	16	3	0,18
2019	10	1	0,05
2018	6		
2017	15		
2016	14	15	0,45
2015	16	8	0,19

2014	17	20	0,31
2013	24	17	0,19
2012	40	21	0,3
2011	46	52	0,89
2010	24	23	x
2009	34	28	x

OA a devenit un subiect pentru cursurile Bazele Culturii Informației și întâlnirilor organizate în cadrul Lunarului studenților de la ciclul I de instruire, a masteranzilor și doctoranzilor, Programului Noul Utilizator. Fiecare eveniment și-a adus aportul la formarea abilităților de prezentare a referințelor bibliografice și citărilor pentru lucrările științifice ale studenților, la cunoașterea softurilor de gestiune a referințelor bibliografice: EndNote, Mendeley, instrumente de regăsire a informației, instrumentele oferite de mișcarea acces deschis comunității academice: site-ul EIFL-OA [11], blogul Săptămânii OA: <http://www.openaccessweek.org/>, blogul: <http://eifloamoldova.wordpress.com> pentru studii și cercetări: motoare de căutare (portaluri, directoare, rețele sociale, etc.)

Biblioteca Științifică a USARB a făcut investiții substanțiale în cercetare, inclusiv dezvoltarea și menținerea Repozitoriului Instituțional ORA USARB, recunoscut ca un pilon fundamental al susținerii sistemului de cercetare și inovare în comunitatea academică care contribuie, de asemenea, la obiective care depășesc avansarea cunoștințelor științifice, cum ar fi cele prezentate în Obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite. Amintim anul 2009, în cadrul Ședinței Senatului Universității, când conducerea Bibliotecii Științifice a lansat propunerea de creare a Repozitoriului științific universitar.

Lansarea repozitoriului ORA USARB a fost o sursă de mare mândrie pentru Bibliotecă și o parte importantă a noii noastre strategii. Este un semn al profunzimii și semnificației cercetării prin colecțiile noastre și o dovadă a rolului de lungă durată al personalului bibliotecii în facilitarea învățării și contribuția prin abilitățile și experiența la crearea de noi cunoștințe.

Elocvente sunt următoarele date: 2023 - 5081 de înregistrări în RI ORA USARB, 2023 - iulie, USARB a ocupat locul IV la nivel național în prestigiosul clasament al citărilor de publicații științifice by Citations in Top Google Scholar profiles Webometrics-Transparent Ranking Top University. [12]

În sistemul AD Scientific Index găsim topul tuturor cercetătorilor din lume. În sistemul dat sunt incluși doar cercetătorii care înregistrează un număr mai mare de 50 de citări la toate lucrările publicate de-a lungul vieții. În sistemul dat au fost înscrși 23 de cadre didactice care activează în Universitatea de Stat, „Alec Russo” din Bălți. Menționăm că în lista cercetătorilor din USARB în sistemul AD Scientific Index [13], este prezentă și Biblioteca Științifică prin directoarea

Bibliotecii universitare - Elena Harconița.

Din 2011, Biblioteca Universitară a inițiat programe științifice, educative și culturale privind gradul de conștientizare cu privire la ȘD/OA în USARB. Sărbătorim 20 de ani a programului EIFL Open Access cu realizări în accesul deschis și știința deschisă. În februarie, 2022, EIFL a fost unul dintre semnatarii inițiali ai inițiativei pentru Acces Deschis de la Budapesta. La începutul anului 2003, EIFL a lansat EIFL-OA pentru a promova viziunea BOAI, pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la accesul deschis, pentru a înființa reviste și depozite cu acces deschis și pentru a introduce politici de acces deschis în țările partenere. „Astăzi, afirmă Rima Kuprytė, Directorul EIFL, *accesul deschis la literatura de cercetare este inclus în cadrul mai larg al științei deschise, o abordare care face ca toate aspectele cercetării științifice să fie deschise și transparente în toate etapele, de la proiectarea cercetării până la diseminarea rezultatelor*” [14]. În noiembrie, 2022 Recomandarea UNESCO privind știința deschisă, care oferă un cadru internațional pentru politica și practica științei deschise, a marcat prima aniversare.

Campaniile de promovare a accesului deschis necomercial, împreună cu programul EIFL Open Access, alte inițiative OA, din regiune și în lume, au propus comunității academice, prin intermediul BȘ a USARB, 12 programe transformatoare, transparente pe diverse teme: 2011 - Află. Participă. Promovează; 2012 - „Setați implicit Accesul Deschis”; 2013 - „Deschiși pentru justiție climatică”. Campanie națională de promovare „Moldova în Acces Deschis”; 2014 - „Access deschis. Generație Deschisă”; 2015 - „Deschiși pentru colaborare”; 2016 - „Deschiși pentru acțiune”; 2017 - „Deschis pentru a ...”; 2018 - „Designing Equitable Foundations for Open Knowledge”; 2019 - „Open for Whom? Equity in Open Knowledge”; „Open with Purpose: Taking Action to Build Structural Equity and Inclusion”; 2021 - „Contează modul în care deschidem cunoașterea: construirea echității structurale”; 2022 - „Open For Climate Justice” - „Deschiși pentru justiție climatică”; 2023 - „Comunitatea mai presus de comercializare”.

Programele au avut conținuturi pe subiecte precum repozitoriile/depozitele cu acces liber, statistici de acces deschis, reviste în acces deschis, calea verde, calea de aur, diverse instituții academice și specialiști activi în ȘD/OA ajunși la un nivel bun de expertiză și experiență.

Impactul și vizibilitatea instituțională a acestor programe, privind Accesul Deschis în 12 ani, este următoarea: seminarii informative - 61; Cultura Informației (module, bd, RI ORA USARB) - 102, expoziții off/online - 36/24, conferințe/masă rotundă - 16/3, articole publicate OA - 46, video clips - 10, materiale promoționale - 42, maraton OA - 5, Informații, press releases, rapoarte - 24.

La promovarea Accesului Deschis: au fost distinse mai multe aspecte. Trecuri în revistă privind circulația OA în comunitate, pe modele OA (verde, aur) și inițiative, precum schimbarea comunicării științifice și publicarea OA.

- Utilizarea și gestionarea platformei Open Access Week.
- Accesul la materiale de valoare științifică din comunitate și din țară prin

LibUniv Catalog - Catalogul Partajat a 7 biblioteci universitare din RM.

- Maratonul Facultăților. Deschiși pentru colaborare.
- Maratonul arhivării documentelor în Repozitoriul Instituțional ORA USARB, organizat de BȘ ASEM.
- Respectarea dreptului de autor și OA pentru cercetători, plagiat și piraterie.
- Informații privind publicarea în reviste științifice, controlate de referenți acreditați, care prezintă o anumită garanție a calității unei lucrări științifice.
- „Factorul de impact”, mărime ce reprezintă raportul dintre numărul citărilor revistei respective într-o perioadă de doi ani și numărul total al lucrărilor publicate în revistă în aceeași perioadă.
- Citările și prezentarea lor.
- Softul „Publish or Perish” care calculează impactul cercetărilor și vizibilitatea în Internet prin Google Scholar, mai nou IBN, Academia.edu, Research Gate, Clarivate Analytics...
- Utilizarea inteligenței artificiale pentru a identifica revistele academice în cele 103 baze de date calitative, pentru a ne asigura că utilizatorii noștri pot avea încredere în toate revistele indexate și pot continua să le utilizeze conținuturi standard.

Pentru îmbunătățirea accesului deschis, științei deschise în comunitatea universitară bălțeană, biblioteca oferă servicii principale cercetătorilor, după cum urmează: serviciul Repozitoriu ORA USARB cu acces deschis (colectarea, gestionarea și diseminarea materialelor digitale create de instituția bălțeană și membrii comunității, promovarea cunoștințelor de politica și cerințele de acces deschis, gestionarea platformei Dspace, standarde de metadata, instrumente de gestionare a datelor, lucrul cu cercetătorii la depunerea publicațiilor în ORA USARB, consiliere privind drepturile de autor și acces deschis, servicii și resurse, precum și licențe de acces deschis și de publicare alternativă. De mai bine de două decenii, tehnologiile digitale au schimbat modul în care este folosită publicarea academică, cei implicați în evaluarea originalității textelor științifice fiind informați despre documente oficiale ce reglementează verificarea textelor, articolelor, s-au discutat cerințele pentru originalitatea lucrărilor studenților: la ce ar trebui să se acorde atenție mai întâi atunci când cercetătorul verifică documentele de cercetare pentru legalitatea împrumutului? Cum funcționează drepturile de autor și licența în publicarea cu acces deschis?

Publicarea revistelor OA se aseamănă cu orice alt tip, după cum subliniază Nelly Țurcan: autorii dețin în mod automat drepturile de autor asupra conținutului lor, dar pot vinde sau ceda acest drept după bunul plac. Deși costul cercetării și publicării rămâne o problemă, această mișcare își propune să facă materialul științific/educațional disponibil pentru toată lumea, indiferent de fonduri [15]. Licențierea lucrării cercetătorului prin Creative Commons este ușoară, motiv pentru care este metoda preferată pentru publicarea OA. CC oferă mai

multe instrumente pentru a ajuta creatorii să aleagă tipul de licență adecvat și să includă verbiajul legal necesar în munca lor. Toate licențele sunt standardizate pentru a permite anumite tipuri de utilizare și partajare în funcție de tip: Atribuire-Noncomercială, Atribuire-NonComercial-ShareAlike, Atribuire-NonComercial-NoDerivs, Atribuire-NoDerivs, Atribuire-Partajare. Licențele Creative Commons sunt comune pe internet și sunt, în general, considerate susținătorii accesului deschis.

În rezultatul acestor cunoștințe, bibliotecarii, împreună cu cercetătorii profesori, masteranzii, doctoranzii au evaluat resursele științifice, utilizând criteriile de evaluare pentru reviste și alte resurse, a fost obținut scorul citărilor autorilor cu ajutorul softului Publish or Perish, teoria și practica bibliometriei și altmetrics bazată pe Journal Citation Reports care ofera instrumente cantitative pentru ordonarea, evaluarea, sistematizarea și compararea revistelor. Astfel, factorul de impact al unei reviste este calculat prin împărțirea numărului de referințe bibliografice din anul curent la elementele sursă publicate în acea revistă pe parcursul celor doi ani anteriori.

De asemenea, Biblioteca oferă servicii de editare: platforme de publicare, fluxuri de lucru de editare și modele operaționale, utilizând standarde: Identificator Digital de Obiect de conținut în mediu digital (DOI) (Identifică locația permanentă a unui obiect pe Internet, numele obiectului și metadatele care descriu obiectul), Standard Internațional numere de serie (ISBN), numere internaționale standard de carte (ISBN), URL-ul persistente și opțiuni de citare, cum ar fi openURL în comunicarea științifică modernă aderarea la ORCID/promovare activă (*ORCID oferă un identificator digital persistent (un ORCID iD) pe care îl dețineți și îl controlați și care vă distinge de orice alt cercetător*).

Sprijinirea inițiativelor Diamond Open Access sau viitorul științei deschise.

Cei mai importanți actori în domeniul Accesului deschis (open access – OA) și a științei deschise (open science - OS) și-au unit eforturile și expertiza pentru a da naștere unei noi inițiative în scopul sprijinirii publicării în regim „Diamond Open Access” (DOA). Astfel, **Agence nationale de la recherche**, cOAlition S, OPERAS (Open scholarly communication in the european research area for social sciences and humanities) și Science Europe au elaborat „Planul de acțiune pentru DOA”. *„Scopul său este de a crea o federație globală de reviste și platforme Diamond Open Access (Diamond OA) în jurul unor principii comune, linii directoare și standarde de calitate. Acesta propune o definiție a Diamond OA ca model de publicație academică în care revistele și platformele nu percep taxe nici autorilor, nici cititorilor”*.

Consiliul Europei stipulează în lucrarea „Action plan for Diamond Open Access”, că „Diamond Open Access reprezintă un pas important în recunoașterea relevanței științei deschise, reforma evaluării cercetării, care sunt două elemente esențiale ale schimbării culturale” [16].

Planul de acțiune pentru Diamond Open Access prevede un set de priorități pentru dezvoltarea unei comunicări academice sustenabile, condusă de comunități academice.

Referințe bibliografice:

1. *După zece ani de la inițiativa pentru acces deschis de la budapesta: setarea implicită pe deschis* [online] [citată 20-0-2023]. Disponibil: <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/boai10/boai-romanian-translation/>
2. *UNESCO Recommendation on Open Science* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://www.unesco.org/en/openscience/about;https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949?2=null&queryId=9f669c4a-640d-40ed-9cf3-34d82f61d03e>
3. *Robert K. Merton* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_K._Merton
4. *Știința Deschisă Comisia Europeană, 2018* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/open-science>
5. *Platforma FOSTER* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://www.fosteropenscience.eu/foster-taxonomy/open-science-definition>
6. *Plan S* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://www.coalition-s.org/about/>
7. Council of the European Union (2015), Council Conclusions on Open, Data-intensive and Networked Research as a Driver for Faster and Wider Innovation, 8970/15 RECH 141 TELECOM 119 COMPET 228 IND 80, [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9360-2015-INIT/en/pdf>
8. *Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023 și a Planului de Acțiune privind implementarea acestuia* [online] [citată 28-09-2023]. Disponibil: <https://mecc.gov.md/ro/content/politici-domeniile-cercetarii-si-inovarii>
9. *International Scientific Indexing ISI* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://isindexing.com/isi/>
10. *About JCI Insight's Impact Factor* [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://insight.jci.org/kiosks/impact-factor>
11. *Blog EIFL-Moldova* (<https://eifloamoldova.wordpress.com/>)
12. *Ranking Web of Universities. Despre noi* [online] [citată 20-03-2023]. In: *Ranking Web of Universities* (distribuitor). Disponibil: http://webometrics.info/en/About_Us.
13. *AD Scientific Index* [online] [citată 20-03-2023]. Disponibil: <https://www.adscientificindex.com/?university=Alecu+Russo+Balti+State+University&fbclid=IwAR2UbeIucrLLatFEeDxkdKEudXKeyNIYsUSX01Vv2-jtFvKakz4Ak10fdqQ>
14. EIFL OA. DIRECTOR'S. Report Rima Kuprytė, Director of EIFL [online] [citată 23-09-2023]. Disponibil: <https://www.eifl.net/news/20th-birthday-eifl-open-access-programme>
15. ȚURCAN, Nelly [ORCID 0000-0001-8475-0770], CUJBA, Rodica. *Măsurarea vizibilității producției științifice a Universității de Stat din Moldova: analiză bibliometrică și altmetrică* [online] [citată 25-09-2023]. Disponibil: <https://ibn>.

idsi.md/ro/vizualizare_articol/77860.

16. ANCIÓN Zoé (ANR), BORRELL-DAMIÁN Lidia (SE), MOUNIER Pierre (OPERAS), ROORYCK Johan (COALITION S), SAENEN Bregt (SE). *Action Plan for Diamond Open Access* [online] [citat 23-09-2023]. Disponibil: <https://www.scienceurope.org/our-resources/action-plan-for-diamond-open-access>